

**MAJOR PROBLEMS AND THEIR SOLUTIONS IN MODERN TAEKWONDO
WT (WORLD TAEKWONDO) SPORT ZAMONAVIY TAEKWONDO WT
(WORLD TAEKWONDO) SPORTIDA DOLZARB MUOMMOLAR VA
ULARNING YECHIMLARI**

Mirzo Ulugbek nomidagi O'zbekiston Milliy Universiteti

Talaba: Ergasheva Muxlisa G'ulomjon qizi

Talaba: Otaqulov Murodjon Nizomjon o'g'li

Tel: +998919440504

m.g.ergashova@mail.ru

Tel: +998911023202

M.Otaqulov@mail.ru

Abstract: This article states that the modern Taekwondo WT (World Taekwondo) sport has current issues such as the impact of technology, referee fairness, athlete health, training of the younger generation, gender equality, and the complexity of rules. These problems can hinder the competitiveness of athletes and the development of taekwondo. Improvements to electronic systems, better training of referees, more attention to physical and mental health of athletes, creation of youth support programs and simplification of rules are suggested as solutions.

Annotatsiya: Ushbu maqola shundan iboratki zamonaviy Taekvondo WT (World Taekwondo) sportida texnologiyalar ta'siri, hakamlilik odilligi, sportchilar salomatligi, yosh avlodni tayyorlash, gender tengligi, va qoidalar murakkabligi kabi dolzarb muammolar mavjud. Ushbu muammolar sportchilarning raqobatbardoshligi va taekvondoning rivojlanishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Yechimlar sifatida elektron tizimlarni takomillashtirish, hakamlarni yanada tayyorlash, sportchilarning jismoniy va

ruhiy salomatligiga ko‘proq e’tibor berish, yoshlar uchun qo‘llab-quvvatlash dasturlari yaratish hamda qoidalarini soddalashtirish taklif qilinmoqda.

Key words: Modern taekwondo WT, electronic systems, referee transparency, health of athletes, training of young athletes, gender equality, simplification of rules, taekwondo technology.

Kalit so‘zlar: Zamonaviy taekvondo WT, elektron tizimlar, hakamlilik shaffofligi, sportchilar salomatligi, yosh sportchilar tayyorlash, gender tengligi, qoidalar soddalashtirilishi, taekvondo texnologiyasi.

KIRISH

Zamonaviy taekvondo WT (World Taekwondo) sporti dunyo miqyosida keng ommalashgan, yuqori darajadagi jismoniy va texnik mahorat talab qiladigan sport turi sifatida tanilgan. Biroq, uning rivojlanish jarayonida bir qator dolzarb muammolar yuzaga kelmoqda. Elektron tizimlardan foydalanishdagi texnik muammolar, hakamlilikda shaffoflikning ta’minlanishi, sportchilarning jismoniy va ruhiy salomatligi, yosh sportchilarni tayyorlash va raqobatbardoshligini oshirish kabi masalalar taekvondoning xalqaro miqyosda yanada rivojlanishi uchun hal qilinishi lozim bo‘lgan asosiy muammolar qatorida turadi. Ushbu muammolarni tahlil qilish va yechimlar topish taekvondoning global sport maydonidagi o‘rnini mustahkamlash uchun muhim ahamiyatga ega.

ASOSIY QISM

1. Texnologiyalar ta'siri

Zamonaviy texnologiyalar taekvondoda joriy qilinayotgan yangi qoidalar va elektron himoya vositalari, ayniqsa, elektron dubulg‘alar va to‘piq qalpoqlarining ishlatilishi bilan bog‘liq. Ushbu texnologiyalar urishlar natijalarini aniqroq kuzatish uchun joriy qilingan, ammo ba’zi sportchilar va murabbiylar texnologiyaning ish unumdorligi yoki ishonchliligiga shubha qilishmoqda.

- Elektron tizimlarni doimiy ravishda takomillashtirish va texnik xatoliklarni minimallashtirish.
- Murabbiylar va sportchilarni texnologiyalar bilan ishlashda ko‘proq o‘qitish va tayyorlash.

2. Hakamlikdagi odillik va shaffoflik

Hakamlarning qarorlari ba'zan bahsli bo‘lib, natijada sportchilar orasida norozilikka sabab bo‘ladi. Bu muammo raqobatning intensivligi va yuqori stavkalar bilan yanada kuchayishi mumkin.

- VAR (video yordamchi hakam) tizimidan keng foydalanish.
- Hakamlarni tayyorlashni kuchaytirish va ularni xalqaro standartlarga mos ravishda sinchkovlik bilan tanlash.

3. Sportchilarning jismoniy va ruhiy salomatligi

Taekvondo yuqori darajada jismoniy va ruhiy stress talab qiladi. Ba'zi sportchilar haddan tashqari mashg‘ulotlar va stress tufayli jarohatlanish yoki charchash muammolariga duch kelishmoqda.

- Sportchilarning shaxsiy rehabilitatsiya va salomatlik dasturlariga ko‘proq e’tibor berish.
- Ruhiy tayyorgarlik va sport psixologiyasini sport dasturlariga kiritish.

4. Yosh sportchilarni tayyorlash va raqobatbardoshlik

Yosh sportchilarning raqobatbardoshligi, ularni qo‘llab-quvvatlash va xalqaro maydonda muvaffaqiyatga erishishiga imkon beradigan infratuzilmani rivojlantirish ko‘p davlatlarda katta muammo bo‘lib qolmoqda.

- Yosh sportchilarga moliyaviy va murabbiylik ko‘magini kuchaytirish.
- Sport maktablari va akademiyalari sonini ko‘paytirish hamda sifatini oshirish.

5. Gender tengligi va sportchilarning huquqlari

Ko‘plab sport turlarida bo‘lgani kabi, Taekvondo WTda ham gender tengligi va sportchilarning huquqlarini himoya qilish masalasi muhim ahamiyatga ega. Ayol sportchilar uchun teng imkoniyatlar va erkaklar bilan bir xil sharoitlarni ta'minlash dolzarb masala hisoblanadi.

- Sportdagi gender tengligini ta'minlashga qaratilgan dasturlarni ishlab chiqish.
- Ayol murabbiylar va hakamlarning sonini oshirish.

6. Raqobat qoidalarining murakkabligi

Taekvondo qoidalarini ba'zan murakkab bo‘lishi mumkin, ayniqsa yangi boshlovchi sportchilar uchun. Qoidalarining tez-tez o‘zgarishi yoki yangi qo‘shimchalar kiritilishi sportchilar va murabbiylarni chalkashtirishi mumkin.

- Qoidalar tizimini soddalashtirish va ularni kengroq tushuntirish.
- Qoidalarining tez-tez yangilanishi haqida murabbiylar va sportchilarni xabardor qilish uchun keng qamrovli seminarlar o‘tkazish.

Ushbu muammolarni hal qilish taekvondo WTni xalqaro maydonda yanada ommalashtirish va uning sportchilari uchun sharoitlarni yaxshilashga yordam beradi.

XULOSA

Zamonaviy taekvondo WT sportida yuzaga kelgan muammolar, jumladan, texnologiyalarni joriy etishdagi qiyinchiliklar, hakamlikdagi shaffoflik, sportchilarning salomatligi va yosh avlodni tayyorlashdagi muammolar, sportning yanada rivojlanishiga to‘sqinlik qilishi mumkin. Ushbu muammolarni hal qilish uchun elektron tizimlarni takomillashtirish, hakamlarning malakasini oshirish, sportchilarning ruhiy va jismoniy holatini qo‘llab-quvvatlash, hamda yosh avlod uchun qo‘llab-quvvatlash dasturlarini yaratish zarur. Bu chora-tadbirlar taekvondoning xalqaro maydondagi raqobatbardoshligini oshirish va uning ommalashishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Теория и методика физического воспитания и спорта: учебное пособие для студ.высш.учеб.завед. – М.: Академия, 2004. – 480 с.
2. Хозяинов Г.И., Кузьмина Н.В., Варфоломеева Л.Е. Акмеология физической культуры и спорта: учебное пособие для студ.высш.учеб.завед. – Академия, 2007. – 208 с.
3. Барчуков И.С., Нестеров А.А. Физическая культура и спорт: методология, теория, практика: учебное пособие для студ.высш.учеб.завед. – М.: Академия, 2006. – 528 с.
4. Туревский И.М., Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Самостоятельная работа студентов факультетов физической культуры по дисциплинам предметной подготовки: учебное пособие для студ.высш.учеб.завед. – М.: Академия, 2003. – 320 с.
5. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры: учеб. для интов. физ. культуры. – М.: Физкультура и спорт, 1991. – 543 с.